

# תוכנית הקורס ורשימת קריאה לקורס

סמסטר 0 שנה 2022



**בית ספר:** בית ספר ברוך איבצ'ר לפסיכולוגיה M.A.

פסיכופתולוגיה

**מרצים/ות:**

פרופ' אלן אפטר [aalan@runi.ac.il](mailto:aalan@runi.ac.il)

ד"ר טל קרתי [ctal@runi.ac.il](mailto:ctal@runi.ac.il)

**עוזרי/ות הוראה:**

גב' בת-אל טרחובסקי [batel.terehovsky@post.runi.ac.il](mailto:batel.terehovsky@post.runi.ac.il)

---

**מספר הקורס:** 80015

4

**שעות שבועיות:**

4

**סוג הקורס:**

שיעור

**נקודות זכות:**

**שפת לימוד:**

עברית

**קוד קבוצה:**

220800150

**דרישות הקורס:**

מבחן סופי

---

נושאי הקורס



בקורס שנתי זה נציג ידע מדעי עכשווי אודות ההפרעות הנפשיות המרכזיות לאורך טווח החיים. היבטים שיודגשו בקורס הם הפרזנטציה הקלינית של ההפרעות השונות, תהליך האבחון, מודלים מסבירים את היווצרותן/שימורן בהתאם לגישות שונות ודרכי טיפול.

**סמסטר א'**

תאריך	נושא השיעור	מרצה
20/10/2021	גישות שונות לאבחון ולהמשגה של פסיכופתולוגיה	ד"ר טל קרתי

פרופ' אלן אפטר	בדיקה קלינית של מטופל (התייחסות להיבטים כמו היסטוריה והתפתחות, הערכת כוחות, קשיים, תמונה סימפטומטית, תוכן מול תהליך ועוד)	27/10/2021
		3/11/2021
		17/11/2021
		24/11/2021
		1/12/2021
ד"ר טל קרתי	וויסות רגשי- מונחים ומודלים מרכזיים	8/12/2021
		15/12/2021
ד"ר טל קרתי	הפרעות אישיות	22/12/2021
		29/12/2021
		5/01/2022
פרופ' אלן אפטר	סכיזופרניה והפרעות פסיכוטיות	שיעור השלמה - הפרעות פסיכוטיות (מועד יתואם בהמשך)
	לא יתקיים שיעור	13/10/2021
		10/11/2021

### סמסטר ב'

תאריך	נושא השיעור	מרצה
2/03/2022	הפרעות דפרסיביות וביפולריות והתנהגות אובדנית	פרופ' אלן אפטר
9/03/2022		
16/03/2022		
23/03/2022	פוסט טראומה	פרופ' אלן אפטר
30/03/2022	הפרעות חרדה	ד"ר טל קרתי
6/04/2022		

תאריך	נושא השיעור	מרצה
27/04/ 2022	הפרעות פסיכוסקסואליות	פרופ' אלן אפטר
11/05/2022	הפרעות נזירי התפתחותיות: הספקטרום האוטיסטי	גב' דנה גריסרו הרגס / פרופ' עופר גולן
18/05/ 2022  25/05/ 2022	הפרעות אכילה	ד"ר טל קרתי
1/06/2022  8/06/2022	הפרעות שימוש בחומרים	ד"ר טל קרתי
4/05/2022	לא יתקיים שיעור	

\*ייתכן ויתקיימו שינויים בסדר השיעורים.

## מטרות הקורס

העמקת הידע וההבנה של פסיכופתולוגיה על ביטוייה המגוונים לאורך טווח החיים. בקורס נכוון להתוודעות מקרוב לא רק למאפיינים הנראים אלא גם לחוויה הסובייקטיבית של מי שמתמודדים עם פסיכופתולוגיה ולעודד אינטגרציה בין ידע תאורטי, חידושים מחקרניים והמפגש הקליני, בשאיפה לחזק את יכולות הלומדים הן בתחום האבחון והן בתחום הטיפול.

## מבנה ציון הקורס

\*נוכחות פעילה (10 אחוז).

\*לגבי כל אחת מקבוצת הפרעות הנלמדת, יש לקרוא את הפתיח הרלוונטי המתאר קבוצה זו ב-DSM-5 [1]. בקיאות במאפייני הפרעות הנלמדות תיבדק בין היתר בתרגילי כיתה. לגבי חלק מהפרעות התלמידים יתבקשו לקרוא את הפרק המלא ב-DSM.

\*תרגילי כיתה ובית (25 אחוז):

סמסטר א':

- 29.12 - תרגיל כיתה: הפרעות אישיות
- - תרגיל כיתה: הפרעות פסיכוטיות [2]

סמסטר ב':

- 9.3 תרגיל כיתה: הפרעות דפרסיביות והתנהגות אובדנית
- 6.4 תרגיל כיתה: הפרעות חרדה
- 20.5 - הגשת תרגיל בית: מטלת כתיבה (ציון עובר/לא עובר)

תרגילי הכיתה יתבססו על חומר ההרצאות והפתיח של ה-DSM.

\*קריאת מאמרי החובה.

\* מבחן בסוף כל סמסטר. משקל מבחן סמסטר א' - 25 אחוזים, משקל מבחן סמסטר ב' - 40 אחוזים.

---

[1] יש גישה דרך אתר הספרייה בבינתחומי ל- DSM-5

[2] משימת הכיתה תתקיים בשיעור ההשלמה, מועד יימסר בהמשך

---

## תפוקת למידה

השאיפה היא שבתום הקורס הסטודנטים יהיו בעלי ידע עדכני והבנה מעמיקה של הפרעות הנפשיות המרכזיות, שירכשו מיומנויות אבחון ובניית תכנית טיפולית, כל אלה תוך שימור גישה אנושית ומכבדת הרואה את האדם מעבר לפסיכופתולוגיה עמה הוא מתמודד.

---

## שעות קבלת מרצה

בתאום מראש במייל.

---

## שעות קבלת מתרגל

בתאום מראש במייל.

---

## פרטי עוזר הוראה

גב' בת-אל טרחובסקי [batel.terehovsky@post.idc.ac.il](mailto:batel.terehovsky@post.idc.ac.il)

---

## רשימת קריאה

American Psychiatric Association. (2013). Diagnostic and Statistical Manual of mental

.disorders (5th ed.). Washington, DC: Author

לגבי כל אחת מקבוצת הפרעות הנלמדת יש לקרוא את הפתיח הרלוונטי המתאר קבוצה זו  
ב-DSM-5.<sup>[1]</sup>

[https://dsm-psychiatryonline-org.ezprimo1.idc.ac.il/doi/book/10.1176/  
appi.books.9780890425596](https://dsm-psychiatryonline-org.ezprimo1.idc.ac.il/doi/book/10.1176/appi.books.9780890425596)

### **שיעור מבוא: נקודות מבט שונות על פסיכופתולוגיה (טל).**

Borsboom, D. (2017). A network theory of mental disorders. *World psychiatry*, 16(1), 5-13.

Butcher, J. N., Mineka, S. M., & Hooley, J. M. (2011). *Abnormal Psychology: Core Concepts*. New York: Pearson. Chapter 1: Abnormal psychology over time. (pp. 1-35)

### **אינטייק, אומנזה, בדיקה קלינית, אבחנה מבדלת, בדיקות עזר בניית תכנית טיפולית ופרוגנוזה (אלן):**

King, R. A.; AACAP Work Group on Quality Issues. (1997). Practice parameters for the psychiatric assessment of children and adolescents. *American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 36, 4-20.

Sadock, B. J., & Sadock, V. A. (2007). Clinical examination of the psychiatric patient (pp. 227-271). In *Kaplan & Sadock's Synopsis of Psychiatry: Behavioral Sciences/Clinical Psychiatry* (10th Edition). New York: Lippincott Williams & Wilkins.

### **וויסות רגשי (טל):**

\*Gross, J.J. (2015). Emotion Regulation: Current Status and Future Prospects. *Psychological Inquiry*, 26: 1-26.

Carl, J. R., Soskin, D. P., Kerns, C., & Barlow, D. H. (2013). Positive emotion regulation in emotional disorders: A theoretical review. *Clinical psychology*

review, 33(3), 343–360.

## הפרעות אישיות (טל):

קיייתי, י' ולוי, ק' נ' (2019). טיפול ממוקד-העברה להפרעות אישיות קשות. פסיכולוגיה

עברית. <https://www.hebpsy.net/articles.asp?id=3803>

\*Bateman, A., & Fonagy, P. (2013). Mentalization-based treatment. *Psychoanalytic Inquiry*, 33(6), 595–613.

Chapman, A. L. (2006). Dialectical behavior therapy: Current indications and unique elements. *Psychiatry (Edgmont)*, 3(9), 62–68.

DeYoung, C. G., & Gray, J. R. (2009). Personality neuroscience: explaining individual differences in affect, behavior, and cognition. In P. J. Corr, & G.

\*Fitzpatrick, S., Liebman, R. E., & Monson, C. M. (2021). The borderline interpersonal-affective systems (BIAS) model: Extending understanding of the interpersonal context of borderline personality disorder. *Clinical Psychology Review*, 101983.

Gabbard, G. O., (1994). Dynamic approaches to axis II disorders. In *Psychodynamic Psychiatry in Clinical Practice* (3rd Edition) (pp. 419–526). Washington (DC): American Psychiatric Press.

Matthews (Eds.), *Cambridge handbook of personality* (pp. 323–346). New York: Cambridge University.

Raine, A., (2018). Antisocial personality as a neurodevelopmental disorder. *Annual Review Clinical Psychology*, 14:259–89.

Sadock, B. J., & Sadock, V. A. (2007). Personality disorders (pp. 791–812). In

*Kaplan & Sadock's Synopsis of Psychiatry: Behavioral Sciences/Clinical Psychiatry* (10th Edition). New York: Lippincott Williams & Wilkins.

Tackett, J. L., Silberschmidt, A. L., Krueger, R. F., & Sponheim, S. R. (2008). A dimensional model of personality disorder: incorporating DSM cluster characteristics. *Journal of Abnormal Psychology, 117*, 454 – 459.

### **סכיזופרניה והפרעות פסיכוטיות (אלן)**

Campellone, T. R., Sanchez, A. H., & Kring, A. M. (2016). Defeatist performance beliefs, negative symptoms, and functional outcome in schizophrenia: a meta analytic review. *Schizophrenia bulletin, 42*(6), 1343-1352.

\*Cowan, H. R., Mittal, V. A., & McAdams, D. P. (2021). Narrative identity in the psychosis spectrum: A systematic review and developmental model. *Clinical Psychology Review, 102*067.

Dixon L.B, Goldman H.H, Srihari V., et al. (2018), Transforming the treatment of schizophrenia in the US: the RAISE initiative. *Annual Review of Clinical Psychology, 14*, 237–58

Gabbard, G. O., (1994). Dynamic approach to schizophrenia. In *Psychodynamic Psychiatry in Clinical Practice* (3rd Edition) (pp. 183-218). Washington (DC): American Psychiatric Press.

Kring, A. M., & Elis, O. (2013). Emotion deficits in people with schizophrenia. *Annu Rev Clin Psychol, 9*, 409-433.

Lesh, T. A., Niendam, T.A., Minzenberg, M. J., & Carter, C. S. (2011). Cognitive control deficits in schizophrenia: mechanisms and meaning. *Neuropsychopharmacology, 36*, 316–338.

Sadock, B. J., & Sadock, V. A. (2007). Schizophrenia (pp. 467–497). In *Kaplan & Sadock's Synopsis of Psychiatry: Behavioral Sciences/Clinical Psychiatry* (10th Edition). New York: Lippincott Williams & Wilkins.

Sadock, B. J., & Sadock, V. A. (2007). Other psychotic disorders (pp. 498–526). In *Kaplan & Sadock's Synopsis of Psychiatry: Behavioral Sciences/Clinical Psychiatry* (10th Edition). New York: Lippincott Williams & Wilkins.

### **הפרעות דפרסיביות וביפולריות (אלון)**

Beck, A. T. (2008). The evolution of the cognitive model of depression and its neurobiological correlates. *American Journal of Psychiatry*, 165, 969–977.

Cohen, Z. D., & DeRubeis, R. J. (2018). Treatment selection in depression. *Annual Review of Clinical Psychology*, 14, 14:209–36.

Davidson, R. J., Pizzagalli, D., Nitschke, J. B., & Putnam, K. (2002). Depression: perspectives from affective neuroscience. *Annual Review of Psychology*, 53, 545–74.

\*Luyten, P., & Fonagy, P. (2018). The stress–reward–mentalizing model of depression: An integrative developmental cascade approach to child and adolescent depressive disorder based on the Research Domain Criteria (RDoC) approach. *Clinical psychology review*, 64, 87–98.

Sadock, B. J., & Sadock, V. A. (2007). Mood disorders (pp. 527–578). In *Kaplan & Sadock's Synopsis of Psychiatry: Behavioral Sciences/Clinical Psychiatry* (10th Edition). New York: Lippincott Williams & Wilkins.

### **התנהגות אובדנית (אלון)**



Pfeffer, C. R. (2007). Suicidal behavior in children and adolescents: causes and management. In A. Martin, & F. R. Volkmar (Eds.), *Lewis's Child and Adolescent Psychiatry: A Comprehensive Textbook* (4<sup>th</sup> Edition) (pp. 529-537). Philadelphia: Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins.

\*Turecki, G., & Brent, D.A. (2016). Suicide and suicidal behavior. *Lancet*, 19; 387(10024),1227-1239.

### **הפרעות חרדה (טל) :**

Behar, E., DiMarco, I. D., Hekler, E. B., Mohlman, J. & Staples, A. M. (2009). Current theoretical models of generalized anxiety disorder (GAD): Conceptual review and treatment implications. *Journal of Anxiety Disorders*, 23, 1011-1023.

Bishop, S. J. (2007). Neurocognitive mechanisms of anxiety: an integrative

account. *Trends in cognitive sciences*, 11(7), 307-316.

Campbell-Sills, L., & Barlow, D. H. (2007). Incorporating emotion regulation into conceptualizations and treatments of anxiety and mood disorders. J. J. Gross (Ed), *Handbook of emotion regulation* (pp. 542-559). New York, NY: Guilford Press.

Craske, M. G., Treanor, M., Conway, C. C., Zbozinek, T., & Vervliet, B. (2014). Maximizing exposure therapy: An inhibitory learning approach. *Behaviour research and therapy*, 58, 10-23.

Mineka, S., & Zinbarg, R. (2006). A contemporary learning theory perspective on

the etiology of anxiety disorders. *American Psychologist*, 61(1), 10–26.

\*Nebel-Schwalm, M. S., & Davis III, T. E. (2013). Nature and etiological models of anxiety disorders. In: *Handbook of treating variants and complications in anxiety disorders* (pp. 3–21). New York, NY: Springer.

\*Norton, P. J., & Paulus, D. J. (2017). Transdiagnostic models of anxiety disorder: Theoretical and empirical underpinnings. *Clinical Psychology Review*, 56, 122–137.

Richey, J. A., Brewer, J. A., Sullivan-Toole, H., Strege, M. V., Kim-Spoon, J., White, S. W., & Ollendick, T. H. (2019). Sensitivity shift theory: a developmental model of positive affect and motivational deficits in social anxiety disorder. *Clinical psychology review*, 72, 101756.

Newman, M. G., & Llera, S. J. (2011). A novel theory of experiential avoidance in generalized anxiety disorder: A review and synthesis of research supporting a contrast avoidance model of worry. *Clinical psychology review*, 31(3), 371–382.

Roy-Byrne, P. (2017). Transdiagnostic cognitive behavioral therapy and the return of the repressed. *JAMA psychiatry*, 74(9), 867–868.

**(הגב' דנה גריסרו הרגס) הפרעות על קשת האוטיזם**

Lord, C., & Jones, R. M. (2012). Annual research review: re-thinking the classification of autism spectrum disorders. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 53, 490–509.

Sadock, B. J., & Sadock, V. A. (2007). Pervasive developmental disorders (pp. 1191–1205). In *Kaplan & Sadock's Synopsis of Psychiatry: Behavioral Sciences/Clinical Psychiatry* (10th Edition). New York: Lippincott Williams & Wilkins.

מ. לורנס, ומ. דנה. (1999). נשים אוכלות את עצמן: על אנורקסיה, בולימיה ואכילה כפייתית

(פרקים 3,4,7). תל אביב: מודן.

American Psychiatric Association. (2013). Diagnostic and Statistical Manual of mental disorders (5th ed.) Feeding and Eating Disorders (Pg.329)  
Washington, DC: Author.

Fairburn, C. G., Cooper, Z., & Shafran, R (2003). Cognitive behaviour therapy for eating disorders: A "transdiagnostic" theory and treatment. *Behaviour Research and Therapy*, 41(5), 509-528.

Fairburn CG. *Cognitive behavior therapy and eating disorders*. Chapter 2, pp. 7-22. New York: Guilford Press; 2008.

\*Fairburn CG. *Cognitive behavior therapy and eating disorders*. Chapter 8, pp. 96-124. New York: Guilford Press; 2008.

#### הפרעות שימוש בחומרים (70)

Koob, G. F. (2006). The neurobiology of addiction: a neuroadaptational view relevant for diagnosis, *Addiction*, 101, 23-30.

\* Miller, W. R., & Rollnick, S. (2004). Talking oneself into change: Motivational interviewing, stages of change, and therapeutic process. *Journal of Cognitive Psychotherapy*, 18(4), 299-308.

Petry, N. M., Zajac, K., & Ginley, M. K. (2018). Behavioral addictions as mental disorders: To be or not to be? *Annual Review of Clinical Psychology*, 14(1), 399-423.

Sadock, B. J., & Sadock, V. A. (2007). Substance-related disorders (pp. 381-466). In *Kaplan & Sadock's Synopsis of Psychiatry*:

*Behavioral Sciences/Clinical Psychiatry* (10th Edition). New York: Lippincott Williams & Wilkins.

Sayette, M. A. (2016). The role of craving in substance use disorders: Theoretical and methodological issues. *Annual Review of*

*Clinical Psychology*, 12, 407-433.

---

[\[1\]](#) יש גישה דרך אתר הספרייה בבינתחומי ל- DSM-5